Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (AMK)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Velvollisuus paikkojen varaamiseen ensimmäistä paikkaa hakeville tuli voimaan syksyllä 2016 alkaneen koulutuksen yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on seurannut paikkojen varaamisen käyttöä ja vaikutusta. Sekä syksyllä 2016 että syksyllä 2017 alkaneen koulutuksen yhteishaussa paikkojen varaamisesta hyötyi noin 250 ensimmäistä paikkaa hakenutta. Kaikissa korkeakouluissa ja valtaosassa hakukohteista paikkoja varataan ensimmäistä paikkaa hakeville niin vähän, että sillä ei ollut vaikutusta valinnan tulokseen.

1.Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

2.Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

1. Jyväskylän ammattikorkeakoulu asettaa kiintiöt ensimmäistä korkeakoulupaikkaa hakeville. Kiintiöt ovat vuonna 2018 suuruudeltaan 80 % kaikissa päivätoteutuksena toteutettavissa tutkinto-ohjelmissa. Monimuotokoulutuksissa kiintiöt vaihtelevat tekniikan koulutuksia lukuunottamatta 70-80 %:n välillä.

Kiintiöitä ei asetettu vieraskielisille tutkinto-ohjelmille eikä musiikin tutkinto-ohjelmalle, johon hakeville on erikseen määritelty kelpoisuus.

Ministeriön tavoite, vähintään 80 % valituista opiskelijoista ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksyttyjä, toteutui lähes kaikissa syksyllä 2017 aloittaneissa tutkinto-ohjelmissa. Ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksyttyjen osuus päivätoteutuksissa opintonsa aloittaneista vaihteli 80-97 %:n välillä. Monimuotokoulutuksissa vaihteluväli oli 52-100 %. Vähiten ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksyttyjä oli logistiikan, fysioterapian ja toimintaterapian monimuoto-ohjelmiin.

2. Noudatamme opiskelijavalinnoissa ammattikorkeakoulujen valtakunnallisia valintakriteereitä. Olemme tiiviisti mukana Metropolian koordinoimassa opiskelijavalintahankkeessa, jossa kehitetään todistusvalintoja sekä valtakunnallista digitaalista valintakoetta. Todistusvalinta tulee jatkossa olemaan pääväylä ammattikorkeakouluumme.

Koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa opintojen ohjauksella jo peruskoulussa ja toisella asteella sekä korkeakoulujen hakuneuvonnalla ja tiedottamisella. JAMK on järjestänyt mm. "Tytöt ja teknologia" - päiviä, joissa kerrotaan työuraa miettiville tytöille, mitä ammattikorkeakoulun tekniikan ja liikenteen alan tutkinto-ohjelmat tarjoavat.
Lisäksi olemme järjestäneet koululaisille pelikurssia, joka tarjoaa peliohjelmoinnin alkeita tytöille ja pojille. Lisäksi nettisivuillamme on opiskelijakertomuksia, joissa eri-ikäiset naiset ja miehet kertovat kokemuksiaan eri alojen opinnoista mm. naiset tekniikan opinnoista. Hakijapalveluissa kerrotaan vaihtoehdoista tasapuolisesti kaikille sukupuoleen, ikään tai muuhun katsomatta.

Kokemuksemme mukaan ainoa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyvä haaste

opiskelijavalinnoissa liittyy sosiaali- ja terveysalan SOTELI -esivalintakokeeseen, joka on maahanmuuttajille, kantaväestöä heikomman kielitaidon vuoksi, haastava. Ennen esivalintakokeen käyttöönottoa maahanmuuttajataustaisen hakijan oli huomattavasti todennäköisempää päästä opiskelijaksi, sillä ulkomaisella tutkinnolla haettaessa sai automaattisesti kutsun varsinaiseen valintakokeeseen.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

3.Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Toisen asteen ja korkea-asteen välistä sujuvaa opiskelijoiden siirtymää on tuettu paitsi nopeilla kokeiluilla (Nopeat startit -projektit) niin myös vielä vuoden 2018 saakka toimivalla Omalle polulle korkeakouluun -hankkeen toiminnoilla, joilla on parannettu rakenteellista yhteistyötä ja siirtymiin liittyvien organisatoristen esteiden poistamista. Viestintää on tehostettu rekrytoimalla yhteinen EduFuturan viestinnän osaaja. JAMK osallistuu AMKista uralle -hankkeessa ammattikorkeakoulujen valtakunnallisen uraseurantajärjestelmän kehittämiseen.

EduFuturan osana JAMK ja koulutuskuntayhtymä Gradia ovat luoneet toisen asteen opiskelijoille mahdollisuudet tutustua korkeakouluopintoihin ns kurkistuskurssien, tutustumispäivien ja laajempien alakohtaisten (kuten esim. Logistiikan opintokokonaisuus) opintojen sisällyttämiseen toisen asteen ammatillisiin opintoihin. Avoin ammattikorkeakoulu on toteuttanut korkeakoulutuksen ja seudun yhteistyötä Äänekoskella ja valmistelee sen laajentamista lisäksi Jämsän ja Keuruun seutukuntien kanssa. Toiminnassa kumppanina on Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto.

JAMK on kehittänyt ns. Yhteistyöoppilaitosmallin, jonka avulla toisen asteen opiskelijat ja vapaan sivistystyön oppilaitosten opiskelijoilla on mahdollisuus aiempaa laajempien opintokokonaisuuksien suorittamiseen omassa oppilaitoksessaan. Yhteistyöoppilaitosmalli koskee toistaiseksi koulutuskuntayhtymä Gradiaa sekä Alkio-opistoa ja eräitä kesäyliopistoja Suomessa.

Eri koulutusasteiden opiskelijakunnat ovat tiivistäneet yhteistyötä ja JAMK osana EduFuturaa on luonut Opiskelijafoorumin oppilaitosten johdon ja opiskelijakuntien yhteistä kehittämistyötä varten. Foorumi käynnistettiin keväällä 2018.

EduFutura -yhteistyössä on vuoden 2017 aikana saavutettu mm. seuraavia tuloksia:

- Yhteiset yrittäjyysopinnot jatkuneet Yrittäjyys yhdistää -hankkeen päättymisen jälkeen
- Kuntoutuksen yhteisen oppimisalustan laadinnassa edistytty
- Sovelletussa kyberturvallisuudessa tunnistettu ristiinopiskelukelpoiset opintojaksot yliopiston ja ammattikorkeakoulun välillä, aloitettu ristiinopiskeltavien kurssien tarjoaminen opiskelijoille pienillä volyymeillä sekä päätetty yhteisen opinnäytetyöseminaarin järjestämisestä ja opinnäytetyöpalkinnon jakamisesta. EduFutura-yhteistyössä toteutetaan toimijoiden yhteistä markkinointia ja tehdään alueen opintomahdollisuuksia tunnetuksi yhteisten markkinointiviestinnän toimenpiteiden (esim. messuosastot Studia, Educa) avulla. Kesällä 2017 EduFutura-yhteistyössä järjestettiin neljän opiskelijan tekemä haastattelukiertue eri puolille Suomea. Matkan tuloksena syntyi kirja, joka on kattava läpileikkaus suomalaisten

oppimiskokemuksista. (Jouni Välijärvi, Joonas Mannonen, Oona Huttunen, Hilma Ojanen, Wilhelmiina Koskelo: Maailma muuttuu - muuttuuko koulukin? (Docendo 2018), sidottu, 184 sivua, ISBN 978-952-291-489-7.)

Yritystehdas oy:n piiriin on luotu yhteinen yrittäjyyteen oppimisen alusta, työnimellä CoCampus. Sen toimintamalliin on luotu JAMKin FutureFactory -konsepti, joka tuo yhteen eri koulutusasteiden opiskelijoita oppimaan ja työskentelemään yritysten haasteiden ratkaisujen luomiseksi osana opintojaan.

JAMK osana EduFuturaa toimii aktiivisesti opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi esim. yhteisen opiskelijaliikunnan osalta sekä yhteisten tapahtumatoimintojen järjestämisessä.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

4.Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

5.Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

4. JAMK koordinoi eAMK-hanketta. Osin sen yhteydessä, osin siitä riippumatta JAMK on luonut verkkopedagogiikan laatukriteerit, jotka on otettu käyttöön JAMKissa ja jotka laajentuivat kaikkien ammattikorkeakoulujen verkkopedagogiikan kehittämistyökaluksi. Digitaalista opintotarjontaa on laajennettu ja laadunnettu. eAMK-hankkeen myötä JAMK on mukana Tampereen yliopiston Ristiinopiskeluhankkeessa pilotin toteuttajana, sekä yhteensä 18 erityisavustushankkeessa, joiden avulla JAMK tulee vahvistamaan rooliaan korkeakouluvision toteuttajana.

Ohjauksesta vastaaville opettajille on laadittu digitaalinen osaamismerkki, joita on myönnetty vuoden 2017-2018 aikana. Oppimisympäristöjen uudistaminen on käynnistetty keväällä 2018, mikä kytkeytyy sekä alueellisiin, kansallisiin että paikallisiin EduFutura-oppilaitosten yhteisiin ratkaisuihin.

Avoimen ammattikorkeakoulun tarjontaan on luotu yhteistyöoppilaitosmalli. Avoimen ammattikorkeakoulun uudistaminen tapahtuu vuoden 2018-2019 aikana siten, että se kytketään laajaan Elinikäisen oppimisen järjestämisen, organisoinnin, opintotarjonnan ja tukipalvelujen kokonaisuudistukseen. JAMK on toteuttanut vuosina 2016-2018 opettajien monimuotoista, verkko-oppimista ja avointa oppimista tukevan pedagogisen kehittämisohjelman, johon on kiinnitetty henkilöstöstä sekä verkkopedagogisen että monimuotoisen oppimisen asiantuntijat (14-20 hlöä) opettajien vierituekSi. Tätä kutsutaan pedagentti-toiminnaksi JAMKissa. Tuloksena näyttää olevan, että monimuotoisen oppimisen nopeasti laajentuessa opiskelun mitattavat tulokset eivät ole kuitenkaan heikentyneet vaan pysyneet aiempiin vuosiin verrattuina joko samoina tai ne ovat hieman parantuneet.

5. JAMKissa on nimetty esteettömyys-yhdyshenkilö, joka valvoo ja kehittää oppimisen esteettömyyttä edistäviä toimenpiteitä kaikessa toiminnassa. Sen osana myös verkko-oppimisen esteettömyyteen on kiinnitetty huomiota oppimisalustojen ja digitaalisten oppimisympäristöjen käytössä. Osana tätä toimintaa JAMKissa on

EXAM-tenttistudio, jonka käyttö on nopeasti kasvanut siten vastaten osaltaan eri tavoin etenevien opiskelijoiden tarpeisiin.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

6.Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti esimerkiksi kesäopintoina? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

JAMK liittyi vuoden 2016 aikana SummerSemester -yhteiseen portaaliin ja yhdessä muiden Jyväskylän oppilaitosten kanssa rakensi kesälle 2017 kaikille EduFutura opiskelijoille yhteisen kesäopintotarjonnan. Se laajennetaan ja systematisoidaan kolmannen lukukauden ja ympärivuotisen opiskelun järjestelmäksi kesällä 2018 ja liitetään soveltuvin osin eAMK-tarjonnan kehittämiseen keväästä 2019 alkaen. Kesän aikana suoritettavat opinnot ovat aidosti tutkintoon kuuluvia ja sitä edistäviä. Opiskelijat voivat valita opintoja myös kesäyliopiston sekä erilaisten kesäkoulujen ohjelmasta. Tarjonta kootaan verkossa olevaan Kesäopinnot -sivulle https://www.jamk.fi/fi/Koulutus/Avoin-AMK/Kesaopinnot/

JAMK on kehittänyt systemaattisesti opintojen joustavuutta lisäämällä monimuotoisten opintojen mahdollisuuksia kaikille tutkinto-opiskelijoille. AMK- ja YAMK -tutkintokoulutuksen aloitusryhmistä monimuotoisena aloittavien osuus kasvaa vuoden 2017 tasosta (41 %) vuonna 2019 arviolta 48 %:iin. Vuonna 2020 saavutetaan 50%:n tavoite varsinaisessa tutkintokoulutuksessa. Tätä tukivat laajentuvat digitaaliset ratkaisut. Monimuotoisen koulutuksen kokonaisuuteen oleellisesti liittyvät myös elinikäisen oppimisen eri muodot kuten erikoistumiskoulutus ja omalla tavallaan myös opettajakoulutus. Kun nämä luetaan mukaan koko JAMKin koulutusvolyymiin, niin monimuotoisen koulutuksen laajuus JAMKissa oli vuoden 2017 sisäänotossa 55 % ja vuoden 2018 alustavasti arvioidussa sisäänotossa 58 %, vuonna 2019 arviolta 61 %. Monimuotoisuus kasvaa siis edelleen voimakkaasti JAMKin koulutuksessa palvellen sekä tutkinto-opiskelijoita että elinikäisen oppimisen kehittymistä asiakkaiden hyväksi.

Verkko-opintoina suoritetaan noin 20 % kaikista vuosittain suoritetuista opintosuorituksista. JAMKin tutkinto-ohjelmista kokonaan verkossa voi suorittaa kolmen tutkinto-ohjelman (kuntoutuksen, liiketalouden ja restonomin tutkinnot) opinnot.

E) MUUTA

7.Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

8.Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

7. Opiskelijoiden yrittäjyyden edistäminen ja sitä kautta työelämään siirtymisen sujuvoittaminen on ollut yksi EduFutura -yhteistyön kärkihankkeista. Osittain tätä tavoitetta tukemaan Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia ovat perustaneet yhteisen in-house -yhtiön, Jyväskylän Yritystehdas Oy:n. Tavoitteena on Suomessa ainutlaatuisen, koulutusalat

ja -asteet ylittävän yhteistyön syventäminen. Yhteinen yhtiö konkretisoi oppilaitosten aktiivisen roolin yrittäjyysekosysteemeissä ja luo alustan monipuoliselle uusien liiketoimintojen kehittämiselle sekä tuo jatkuvuutta ja vakiinnuttaa mm. hanketoiminnassa syntyneitä hyviä käytänteitä. Tavoitteena on myös viedä käytäntöön OKM:n Koulutuksen yrittäjyyslinjaukset sekä Arenen ja Unifin uusimmat yrittäjyyssuositukset. Yritystehtaan tarjonnassa huomioidaan kattavasti laajan yrittäjyyskasvatusnäkemyksen mukaisesti niin opiskelijan yrittäjämäiseen toimintatapaan liittyvä osaaminen ja sen hyödyntäminen työelämässä kuin myös

liiketoimintaan tähtäävä yrittäjyysnäkökulma. Opiskelijoiden omia ideoita ja niiden kehittelemistä yhdessä muiden kanssa tuetaan yhtä lailla kuin myös esimerkiksi tutkimuslähtöisen liiketoiminnan kehittämistä ja startup-toimintaa.

8. JAMKilla on ollut selkeä aiempien opintojen ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen menettely. Opiskelijapalautteen mukaan on kuitenkin haasteellista hahmottaa, miten erilaisissa osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen muodoissa eri vaiheet etenevät ja miten opiskelijan on parasta niissä toimia. JAMK on päättänyt käynnistää laajahkon opetussuunnitelmien ajantasaistamisen ja modernisoimisen vuoteen 2020 mennessä. Se on päätetty aloittaa osaamisen arvioinnin, kuvaamisen ja aiemmin tai muutoin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen uudelleen jäsentämisellä. Varsinainen opetussuunnitelmamuutos tehdään tämän jälkeen, osin rinnakkaisen sen kanssa. Opetussuunnitelmien tarkennus tehdään myös yhteistyössä koulutuskuntayhtymä Gradian ja Jyväskylän yliopiston kanssa.